

Το Πρότυπο ISO 26000 και η Σημασία του για τις Επιχειρήσεις

Ειρήνη Δασκαλάκη, Υπ. Τμήματος Ανάπτυξης, Close the Loop,
i.daskalakis@closetheoop.gr

Η ανάπτυξη Προτύπων για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη και την Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη (ΕΚΕ) περνάει μέσα από τη διελκυστίνδα δυο αντίροπων δυνάμεων – του καλού και του καλύτερου. Το Πρότυπο ορίζει τις ελάχιστες απαιτήσεις για το «καλό». Η κάθε επιχείρηση επιλέγει αν θα περιοριστεί στο «καλό» ή θα επιδιώξει το «καλύτερο».

Η τυποποίηση καλών πρακτικών, που αποτελεί το στόχο των Προτύπων, ενίοτε λειτουργεί αποτρεπτικά για οργανισμούς που θα ενδιαφέρονταν για καλύτερες πρακτικές που υπερβαίνουν τις ελάχιστες απαιτήσεις και το πλαίσιο εφαρμογής του εκάστοτε Προτύπου.

Επιπρόσθετα στο δίλημμα «καλό ή καλύτερο», η ενδιαφερόμενη επιχείρηση σήμερα αντιμετωπίζει και διλήμματα επιλογής μεταξύ πολλών διαθέσιμων προτύπων, το καθένα για συγκεκριμένες περιοχές της βιωσιμότητας (π.χ. περιβαλλοντική διαχείριση, ποιότητα, κοινωνική ευαισθησία, Ανθρώπινο Δυναμικό, κλπ). Συχνά, η αγορά και τα ενδιαφερόμενα μέρη έχουν δυσκολία να κατανοήσουν τις διαφορές τους ώστε να επιλέξουν το «βέλτιστο» για τη λειτουργία τους και την οργανωτική δομή τους.

Δεδομένων λοιπόν των διλημάτων αυτών, πώς μπορεί να αξιολογηθεί το ISO 26000 –το νέο πρότυπο Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης; Ποια μπορεί να είναι, συγκεκριμένα, τα οφέλη του προς τις επιχειρήσεις;

Ο βασικός στόχος του Οργανισμού ISO είναι η έκδοση προτύπων πιστοποίησης σε θέματα τεχνικού και ποιοτικού χαρακτήρα, που εκφράζονται με οδηγίες και με υποδείξεις σημείων ελέγχου για τις δραστηριότητες που έχουν συναφείς με το πρότυπο επιπτώσεις. Επιπλέον, η αποτύπωση των ανωτέρω περιοχών διευκολύνει την προώθηση συνεργασίας και διαφάνειας μεταξύ οργανισμών που δραστηριοποιούνται στον ίδιο κλάδο. Για παράδειγμα το ISO 14001 έχει αποδειχτεί αποτελεσματικό όχι μόνο στη διαμόρφωση συστημάτων διαχείρισης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων, αλλά και στην κατανόηση, από πλευράς οργανισμών, της σημασίας της διαχείρισης αυτής καθεαυτής στην επιχειρηματική βιωσιμότητα.

Η αρχική ιδέα πίσω από την έκδοση του προτύπου ISO 26000 για την Κοινωνική Υπευθυνότητα αποτέλεσε ριζική απόκλιση από το βασικό σκοπό του ISO, καθώς θα προσέφερε ένα «χάρτη πλοήγησης» και όχι ένα πρότυπο πιστοποίησης όπως είναι τα περισσότερα πρότυπα ISO (π.χ. το 9001 ή το 14001). Επίσης, η ανάπτυξή του ήταν αποτέλεσμα συλλογικής δράσης καθώς ελήφθησαν υπόψη τα συμφέροντα και οι ανάγκες διαφόρων ενδιαφερόμενων φορέων διεθνώς. Τα μέλη της Ομάδας Εργασίας για την ανάπτυξη του εκπροσωπούσαν 80 χώρες και διεθνείς φορείς. Επιπρόσθετα, για τη διασφάλιση συνέπειας και εναρμόνισης με άλλα σχετικά **διεθνώς** αναγνωρισμένα πρότυπα και Κατευθυντήριες Οδηγίες, ο οργανισμός ISO σύναψε ειδικές συμφωνίες με τη Διεθνή Οργάνωση Εργασίας, το Global Compact,

το GRI και τον ΟΟΣΑ. Ως αποτέλεσμα, το ISO 26000 μπορεί να θεωρηθεί το πιο ολοκληρωμένο πρότυπο σε θέματα ΕΚΕ.

Το ISO 26000 είναι δομημένο κατά τέτοιο τρόπο που να μπορεί να εφαρμοστεί από οποιοδήποτε οργανισμό ή επιχείρηση, οποιουδήποτε μεγέθους, του δημόσιου ή ιδιωτικού τομέα, σε οποιοδήποτε κλάδο! Βασικός στόχος του προτύπου είναι να βοηθήσει έναν οργανισμό να σχεδιάσει και να εφαρμόσει ένα ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης, διασφαλίζοντας ότι:

- i. κατανοεί τις σχετικές έννοιες της ΕΚΕ
- ii. κατανοεί και αναγνωρίζει τις σχετικές βέλτιστες πρακτικές
- iii. αξιολογεί και αντιμετωπίζει αποτελεσματικά τα θέματα που σχετίζονται με τις επιπτώσεις του σε κοινωνικό, περιβαλλοντικό και οικονομικό επίπεδο

Στα πλαίσια κατανόησης, αξιολόγησης, παρακολούθησης και διαχείρισης της Στρατηγικής ΕΚΕ, το ISO 26000 επικεντρώνεται σε 7 κεντρικά θέματα (core subjects) της κοινωνικής ευθύνης: ανθρώπινα δικαιώματα, εργασιακές πρακτικές, περιβάλλον, πρακτικές δίκαιης λειτουργίας, ζητήματα καταναλωτών, συμμετοχή και ανάπτυξη κοινοτήτων.

Για κάθε ένα από τα 7 κύρια θέματα αναλύονται οι σχετικές αρχές προφύλαξης και διαχείρισης κινδύνων, ενώ τίθενται οι βάσεις για την ανάπτυξη ενός συνολικού συστήματος ελέγχου της επίδοσης του οργανισμού σε αυτά. Επίσης, το πρότυπο καλύπτει και προάγει θέματα στον τομέα της βιώσιμης ανάπτυξης τα οποία υπερβαίνουν τη νομοθεσία. Τη διαχείριση όλων αυτών των θεμάτων διέπει η θεμελιώδης αρχή της αναγνώρισης και εμπλοκής με τα ενδιαφερόμενα μέρη του οργανισμού (stakeholders).

Φυσικά, όπως και κάθε νέο πρότυπο που αφορά στη Βιώσιμη Ανάπτυξη, το ISO 26000 έχει και τους κριτές του.... Κάποιοι θεωρούν ότι το πρότυπο ίσως αποτελέσει εμπορικό φραγμό. Άλλοι θεωρούν ότι δεν θα έπρεπε να δίνει έμφαση σε «ευαίσθητα θέματα», όπως π.χ. αυτό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Επιπλέον, αρκετοί θεωρούν πως το πρότυπο δίνει υπερβολική έμφαση στο κοινωνικό κομμάτι, δεδομένου ότι η επίσημη ονομασία του είναι *ISO 26000 - Κοινωνική Υπευθυνότητα*. Εξετάζοντας, όμως, προσεκτικά το πρότυπο διαπιστώνεται πως αφενός μεν ο οργανισμός και η λειτουργία του αξιολογούνται ούτως ή άλλως στα πλαίσια του ευρύτερου κοινωνικού περιβάλλοντος, αφετέρου δε το κοινωνικό αυτό περιβάλλον ενσωματώνει όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη, συμπεριλαμβανομένων των διαφόρων περιβαλλοντικών και οικονομικών εταίρων. Αξίζει να σημειωθεί πως η δομή αυτή ακολουθείται και από τη Στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη που εκδόθηκε πρόσφατα.

Η πιο σημαντική όμως κριτική στο ISO 26000 είναι ότι **δεν αποτελεί πιστοποιήσιμο πρότυπο**. Αντίθετα, πρόκειται απλά για «καθοδήγηση» στη βέλτιστη διαχείριση της ΕΚΕ, είτε για εσωτερική, είτε για εξωτερική χρήση (δημοσιοποίηση) Τι γίνεται όμως με εκείνες τις επιχειρήσεις που θέλουν να πιστοποιηθούν για την υπεύθυνη επίδοσή τους; Προς το παρόν, εκείνο που μπορούν να κάνουν είναι να εφαρμόζουν πλήρως το ISO 26000, να δημοσιοποιούν τα αποτελέσματα αυτής της εφαρμογής, και να πιέζουν (μαζί με πολλούς άλλους φορείς που ήδη το κάνουν ήδη), προς την κατεύθυνση της ανάπτυξης μιας πιστοποιήσιμης έκδοσης του προτύπου.

Πάντως, κατά γενική ομολογία όλων των εμπλεκόμενων φορέων, η λογική που ακολουθεί το ISO 26000 είναι απόλυτα συμβατή με τις οποιεσδήποτε υπάρχουσες πολιτικές, στρατηγικές, οδηγίες και δεδομένα ΕΚΕ που μπορεί να έχει ήδη ενσωματώσει ένας οργανισμός.

Εν κατακλείδι, το ISO 26000 μπορεί να θεωρηθεί ως ένα σημαντικό και βασικό εργαλείο για τη βέλτιστη **συνολική** διαχείριση (ή διαμόρφωση) της Στρατηγικής Βιωσιμότητας μιας επιχείρησης, αφού την καθοδηγεί στο πώς να αξιολογεί και να βελτιώνει συνεχώς το σύνολο των δράσεων της και των επιπτώσεων τους (σε οικονομικό, κοινωνικό και περιβαλλοντικό επίπεδο) και να ενημερώνει σχετικώς τα ενδιαφερόμενα μέρη της.

Η εταιρία, [Close The Loop](http://www.close-theloop.gr) θα πραγματοποιήσει σεμινάριο με τίτλο **«Εισαγωγή στο ISO 26000 - Κοινωνική Υπευθυνότητα»** (<https://www.eventora.com/el/Events/iso26000>) στις **25 Ιανουαρίου 2013**, στην **Αθήνα**, με στόχο να βοηθήσει επαγγελματίες από εταιρίες όλων των τύπων και μεγεθών να επωφεληθούν από μια καλύτερη λειτουργία των επιχειρηματικών πρακτικών τους.

Περισσότερα για την Close The Loop

Η Close The Loop παρέχει εξειδικευμένες εκπαιδευτικές υπηρεσίες, οι οποίες στοχεύουν στην ανάπτυξη ικανοτήτων επαγγελματιών και οργανισμών/επιχειρήσεων για την αντιμετώπιση των σύγχρονων προκλήσεων της βιωσιμότητας. Το μοναδικό εκπαιδευτικό πρόγραμμα εκμεταλλεύεται πλήρως την εκπαιδευτική και επιστημονική εμπειρία της Close The Loop, μια ομάδα επιστημόνων με εκτενή ερευνητική, συμβουλευτική και εκπαιδευτική εμπειρία στους τομείς της Περιβαλλοντικής Διαχείρισης, της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης και της Βιωσιμότητας.

Πληροφορίες: www.close-theloop.gr / T: +30 213.033.96.45 / info@close-theloop.gr